
MONOGRAFIE PRAWNICZE

ZAWARCIE
I ZATWIERDZENIE
UKŁADU
W POSTĘPOWANIU
UPADŁOŚCIOWYM

BARTŁOMIEJ JOCHEMCZYK

Wydawnictwo C. H. Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

BARTŁOMIEJ JOCHEMCZYK • ZAWARCIE I ZATWIERDZENIE UKŁADU
W POSTĘPOWANIU UPADŁOŚCIOWYM

W sprzedaży:

S. Gurgul

PRAWO UPADŁOŚCIOWE I NAPRAWCZE. KOMENTARZ, wyd. 7

Duże Komentarze Becka

R. Adamus

**UPADŁOŚĆ A PRZEWŁASZCZENIE NA ZABEZPIECZENIE.
KOMENTARZ**

Krótkie Komentarze Becka

A. Zieliński

POSTĘPOWANIE CYWILNE. KOMPENDIUM, wyd. 12

Skrypty Becka

D. Chrapoński

WYŁĄCZENIA Z MASY UPADŁOŚCI

Monografie Prawnicze

D. Łubowski (wprow.)

**PRAWO UPADŁOŚCIOWE I NAPRAWCZE. INSOLVENZ-
UND SANIERUNGSRECHT**, wyd. 2

Tłumaczenia Tekstów Ustaw

M. Bińkowska, K. Niemirska-Fido, R.A. Walewander (tł.)

**THE BANKRUPTCY AND REORGANISATION LAW.
PRAWO UPADŁOŚCIOWE I NAPRAWCZE**, wyd. 2

Nowe Tłumaczenia Tekstów Ustaw

PRAWO UPADŁOŚCIOWE I NAPRAWCZE, wyd. 15

Twoje Prawo

Legalis

System Informacji Prawnej

www.sklep.beck.pl

ZAWARCIE
I ZATWIERDZENIE
UKŁADU
W POSTĘPOWANIU
UPADŁOŚCIOWYM

BARTŁOMIEJ JOCHEMCZYK

WYDAWNICTWO C. H. BECK
WARSZAWA 2011

Redakcja:
Katarzyna Iwaniuk

© **Wydawnictwo C. H. Beck 2011**

Wydawnictwo C. H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Marta Świerk
Druk i oprawa: Cyfrowe Centrum Druku, Bydgoszcz

ISBN 978-83-255-1748-9

ISBN e-book 978-83-255-2398-5

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Wykaz literatury	XV
Wykaz orzecznictwa	XXIII
Wstęp	XXV
Rozdział I. Postępowanie upadłościowe a układ	1
§ 1. Zagadnienia wstępne	1
§ 2. Rodzaje postępowań	3
§ 3. Cele postępowania upadłościowego	6
§ 4. Cele układu	8
I. Cel układu w czasie obowiązywania Prawa upadłościowego i Prawa o postępowaniu układowym	10
1. Ochrona interesów dłużnika jako cel układu	11
II. Stanowisko doktryny odnoszące się do celów układu po wejściu w życie Prawa upadłościowego i naprawczego	13
III. Cele niemieckiego postępowania w przedmiocie niewypłacalności	16
1. Cel planu insolwencyjnego w prawie niemieckim	16
IV. Określenie celu układu na tle Prawa upadłościowego i naprawczego	18
1. Ochrona interesów wierzycieli jako podstawowy cel układu	19
2. Zachowanie dotychczasowego przedsiębiorstwa dłużnika	31
§ 5. Rodzaje układów	33
I. Układy restrukturyzacyjne	34
II. Układ likwidacyjny	35
§ 6. Treść układu	37
Rozdział II. Postępowanie z możliwością zawarcia układu	41
§ 1. Przesłanki wszczęcia postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu	41
I. Niewypłacalność	42

II. Przesłanki wynikające z przepisów art. 14 ust. 1 i 2 PrUpNaprz	49
§ 2. Zakres przedmiotowy układu	54
I. Wierzytelności zabezpieczone powierniczo	56
II. Wierzytelności niepieniężne	63
III. Wierzytelności nieobjęte układem	67
1. Należności alimentacyjne	68
2. Renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci	68
3. Wierzytelności o wydanie mienia	69
4. Wierzytelności, które za zgodą sędziego-komisarza zostały spłacone	71
5. Wierzytelności, za które upadły odpowiada w związku z nabyciem spadku po ogłoszeniu upadłości, po wejściu spadku do masy upadłości ...	72
6. Składki na ubezpieczenie społeczne	73
7. Wierzytelności z tytułu umów szczegółowych zawartych w wykonaniu umowy ramowej	74
8. Wierzytelności ze stosunku pracy	75
9. Wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską	78
IV. Skutki wyłączenia niektórych wierzytelności z układu	79
1. Kwestie związane z potrąceniem w postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu	80
§ 3. Propozycje układowe	87
I. Podmioty uprawnione do składania propozycji układowych	87
II. Sposoby restrukturyzacji zobowiązań upadłego zawarte w treści propozycji układowych	91
1. Odroczenie wykonania zobowiązań	94
2. Rozłożenie spłaty długów na raty	94
3. Zmniejszenie sumy długów	95
4. Konwersja wierzytelności na udziały lub akcje	96
5. Zmiana, zamiana lub uchylene prawa zabezpieczającego określoną wierzytelność	101
6. Układ likwidacyjny	101
7. Zaspokojenie wierzycieli z zysku przedsiębiorstwa upadłego	103
8. Inne propozycje układowe	104

III. Uzasadnienie propozycji układowych.....	105
§ 4. Lista wierzycieli obejmująca poszczególne kategorie ich interesów.....	108
Rozdział III. Zawarcie układu.....	117
§ 1. Zagadnienia wstępne	117
§ 2. Zgromadzenie wierzycieli w celu zawarcia układu.....	117
I. Termin do zwołania zgromadzenia wierzycieli w celu zawarcia układu.....	118
II. Sposób zawiadomienia wierzycieli o zgromadzeniu wierzycieli zwołanym w celu zawarcia układu	119
III. Kategorie wierzycieli mających prawo do uczestnictwa w zgromadzeniu wierzycieli zwołanym w celu zawarcia układu	119
IV. Przebieg zgromadzenia wierzycieli zwołanego w celu zawarcia układu	121
§ 3. Głosowanie nad układem	125
I. Kategorie wierzycieli mających prawo wzięcia udziału w głosowaniu.....	125
II. Obowiązek dostarczenia przed głosowaniem nad układem dokumentów określonych w art. 284 PrUpNaprz.....	126
III. Głosowanie przez pełnomocnika.....	128
IV. Głosowanie pisemne.....	129
V. Odroczenie głosowania nad układem	130
§ 4. Przyjęcie układu.....	130
Rozdział IV. Zatwierdzenie układu	137
§ 1. Zagadnienia wstępne	137
§ 2. Rozprawa w celu zatwierdzenia układu	138
I. Zawiadomienie o terminie rozprawy	139
II. Zarzuty przeciwko układowi	141
1. Podmioty uprawnione do zgłoszenia zarzutów przeciw układowi	142
§ 3. Postanowienie sądu w przedmiocie zatwierdzenia układu	145
I. Przyczyny odmowy zatwierdzenia układu.....	146
1. Obligatoryjne przyczyny odmowy zatwierdzenia układu.....	146
2. Fakultatywna przesłanka odmowy zatwierdzenia układu.....	148
§ 4. Skutki odmowy zatwierdzenia układu przez sąd.....	149
§ 5. Skutki zatwierdzenia układu	150

I. Skutki zatwierdzenia układu przewidującego konwersję wierzytelności na udziały lub akcje spółki będącej upadłym	156
§ 6. Postanowienie o wykonaniu układu	159
Rozdział V. Charakter prawny propozycji układowych i układu.....	161
§ 1. Zagadnienia wstępne	161
§ 2. Charakter prawny propozycji układowych.....	161
§ 3. Charakter prawny układu.....	164
I. Poglądy doktryny dotyczące charakteru prawnego układu na tle Prawa upadłościowego i Prawa o postępowaniu układowym.....	166
II. Stanowisko orzecznictwa.....	168
III. Poglądy doktryny na tle Prawa upadłościowego i naprawczego	170
IV. Stanowisko doktryny niemieckiej co do charakteru prawnego planu insolwencyjnego	171
V. Określenie charakteru prawnego układu	173
Rozdział VI. Układ na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli ...	177
§ 1. Podstawy zwołania wstępnego zgromadzenia wierzycieli	177
I. Pozytywna przesłanka zwołania wstępnego zgromadzenia wierzycieli	180
II. Negatywne przesłanki zwoływania wstępnego zgromadzenia wierzycieli	186
§ 2. Sposób zwołania wstępnego zgromadzenia wierzycieli.....	190
I. Sposób zwołania wstępnego zgromadzenia wierzycieli, którego przedmiotem ma być zawarcie układu.....	192
§ 3. Uczestnicy wstępnego zgromadzenia wierzycieli	193
I. Dłużnik.....	194
II. Tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy.....	195
III. Wierzyciele	196
1. Wierzyciele, których wierzytelności stwierdzone są tytułami egzekucyjnymi	196
2. Inni wierzyciele.....	199
§ 4. Kompetencje wstępnego zgromadzenia wierzycieli	201
§ 5. Przebieg wstępnego zgromadzenia wierzycieli.....	202
I. Spis wierzytelności.....	204
II. Podejmowanie uchwał na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli.....	208

1. Wyłączenie od głosowania na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli.....	210
III. Uchwały wstępnego zgromadzenia wierzycieli niedo- tyczące zawarcia układu na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli.....	211
IV. Uchwała wstępnego zgromadzenia wierzycieli w przedmiocie zawarcia układu.....	213
1. Podział wierzycieli na kategorie.....	213
2. Wstępne propozycje układowe.....	214
3. Propozycje układowe.....	217
4. Głosowanie nad układem na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli.....	218
§ 6. Postanowienie sądu o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu wraz z postanowieniem o zatwierdzeniu układu.....	219
I. Zaskarżanie i uchylenie postanowienia o zatwierdze- niu układu zawartego na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli.....	221
§ 7. Skutki układu zawartego na wstępnym zgromadzeniu wierzycieli.....	222
Podsumowanie	223
Indeks rzeczowy	235

Wykaz skrótów

1. Źródła prawa

InsO.....	ustawa z 5.10.1994 r. – <i>Insolvenzordnung</i> (BGBl. I, s. 2866)
KC.....	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm.)
KP.....	ustawa z 26.6.1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn. Dz.U. z 1998 r., Nr 21, poz. 94 ze zm.)
KPC.....	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 ze zm.)
KRO.....	ustawa z 25.2.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. Nr 9, poz. 59 ze zm.)
KSCU.....	ustawa z 28.7.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.)
KSH.....	ustawa z 15.9.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.)
KZ.....	<i>rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.10.1933 r. – Kodeks zobowiązań (Dz.U. Nr 82, poz. 593 ze zm. i ze sprost.)</i>
OchrKonkurU.....	ustawa z 16.2.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.)
PrPostUkł.....	<i>rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.10.1934 r. – Prawo o postępowaniu układowem (Dz.U. Nr 93, poz. 836 ze zm.)</i>
PrUp.....	<i>rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.10.1934 r. – Prawo upadłościowe (tekst jedn. Dz.U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512 ze zm.)</i>
PrUpNapr.....	ustawa z 28.2.2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn. Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361 ze zm.)
SysUbSpołU.....	ustawa z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2007 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.)

2. Organy, instytucje i organizacje

NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
SA	Sąd Apelacyjny
SN	Sąd Najwyższy
UOKiK	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

3. Czasopisma i publikatory

Apel. W-wa	Apelacja Warszawska
AUL	Acta Universitatis Lodziensis
FI	Folia Iuridica
KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego
MoP	Monitor Prawniczy
NP	Nowe Prawo
OSA	Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSAB	Orzecznictwo Sądów Administracyjnych Białystok
OSN	Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNAPiUS	Orzecznictwo Sądów Polskich Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC	Orzecznictwo Sądów Polskich Izba Cywilna
OSNCP	Orzecznictwo Sądów Polskich Izba Cywilna i Pracy
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
Pal.	Palestra
PiP	Państwo i Prawo
PiZS	Praca i Zabezpieczenie Społeczne
PL	Przegląd Legislacyjny
PPC	Polski Proces Cywilny
PPH	Przegląd Prawa Handlowego
Pr. Bank.	Prawo Bankowe
Pr. Sp.	Prawo Spółek
Przeg. PC	Przegląd Prawa Cywilnego
PS	Przegląd Sądowy
PUG	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
R. Pr.	Radca Prawny
Rej.	Rejent
SP	Studia Prawnicze

4. Inne skróty

art.	artykuł (-y)
lit.	litera
niepubl.	niepublikowany (-a)
Nr	numer
pkt.	punkt
poz.	pozycja
r.	rok
s.	strona (-y)
spółka z o.o.	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
t.	tom
ust.	ustęp (-y)
w.	wiek
z.	zeszyt
zd.	zdanie
zob.	zobacz

Wykaz literatury

- R. Adamus*, Głosowanie nad układem w świetle przepisów prawa upadłościowego i naprawczego. Glosa do uchwały SN z 29.11.2006 r., III CZP 90/06, OSNC 2007, Nr 7–8, poz. 110, Pr. Sp. 2008, Nr 3
- R. Adamus*, Kredyt a upadłość z możliwością zawarcia układu z zarządem własnym upadłego, Pr. Bank. 2006, Nr 7–8
- R. Adamus*, Skutki układu spółki jawnej zawartego w postępowaniu upadłościowym albo naprawczym dla praw wierzycieli wobec wspólników spółki jawnej, Rej. 2007, Nr 6
- M. Allerhand*, Prawo układowe. Komentarz. Orzecznictwo, Bielsko-Biała 1999
- M. Allerhand*, Prawo upadłościowe. Komentarz. Orzecznictwo, Bielsko-Biała 1999
- Sz. Arnold*, Prawo o postępowaniu układowym wraz z przepisami związkowymi, Kraków 1936
- K. Babiarz-Mikulska*, Wierzyciele w prawie upadłościowym – ogólna charakterystyka i klasyfikacja na gruncie prawa upadłościowego i naprawczego, Pr. Sp. 2004, Nr 7–8
- M. Balz, H.-G. Landfermann*, Die neuen Insolvenzgesetze. Mit Einleitung und den amtlichen Materialien, Düsseldorf 1999
- G. Bieniek* (red.), Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia, t. 1, Zobowiązania, Warszawa 2007
- G. Bieniek*, Zabezpieczenie wierzytelności pieniężnych, PiZS 1992, Nr 12
- E. Braun* (red.), Insolvenzordnung (InsO). Kommentar, Monachium 2002
- E. Braun, W. Uhlenbruck*, Unternehmensinsolvenz, Düsseldorf 1997
- J. Brol*, Podstawowe kierunki zmian w postępowaniu upadłościowym, PPH 2003, Nr 8
- J. Brol*, Postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu – wybrane problemy prawne, PPH 2003, Nr 12
- J. Brol*, Prawo upadłościowe w świetle praktyki sądowej, Warszawa 1995
- J. Brol* (red.), Niemieckie Prawo insolwencyjne, Warszawa 1996
- O. Buber*, Polskie prawo upadłościowe, Warszawa 1936
- W. Chabasiewicz*, Przewłaszczenie na zabezpieczenie a postępowanie układowe, MoP 2002, Nr 14
- J. Chyczewska*, Przewłaszczenie nieruchomości na zabezpieczenie w świetle prawa upadłościowego i naprawczego, PPH 2008, Nr 2

- S. *Cieślak*, Charakterystyka pojęć wierzyiciela upadłościowego, wierzytelności upadłościowej oraz sposobu zaspokojenia wierzytelności upadłościowej, PPH 1997, Nr 12
- W. *Czachórski*, Czynności prawne przyczynowe i oderwane w polskim prawie cywilnym, Warszawa 1952
- W. *Czachórski*, Prawo zobowiązań w zarysie, Warszawa 1968
- D. *Czajka*, Układ w postępowaniu układowym, Warszawa 2002
- M. *Derejczyk*, A. *Kudłaszczyk*, Zabezpieczenia osobiste i rzeczowe wierzytelności w praktyce, Bydgoszcz 2000
- K.-J. *Dinstühler*, Der Insolvenzplan, Zeitschrift für das gesamte Insolvenzrecht 1998
- S. *Dmowski*, S. *Rudnicki*, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga pierwsza. Część ogólna, Warszawa 2007
- A. *Doliwa*, M. *Pannert*, Powiernicze przeniesienie prawa podmiotowego a upadłość jednej ze stron stosunku powiernictwa, MoP 2002, Nr 17
- G. *Domański*, Konwersja długu na kapitał, aport czy potrącenie?, PPH 1996, Nr 4
- T. *Dybowski* (red.), System Prawa Prywatnego, t. III, Prawo rzeczowe, Warszawa 2003
- D. *Eickmann*, A. *Flessner*, F. *Irschlinger*, H.-P. *Kirchof*, G. *Kreft*, H.-G. *Landfermann*, W. *Marotzke*, G. *Stephan*, Heidelberger Kommentar zur Insolvenzordnung, Heidelberg 2006
- K. *Flaga-Gieruszyńska*, Prawo upadłościowe i naprawcze, Warszawa 2004
- M.C. *Frege*, U. *Keller*, E. *Riedel*, Insolvenzrecht, Monachium 2002
- K. *Gandor*, [w:] W. *Czachórski* (red.), System Prawa Cywilnego, t. 3, cz. 1, Prawo zobowiązań – część ogólna, Wrocław 1981
- W. *Gawlas*, W. *Jonsik*, Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Poznań 1935
- M. *Glabas*, Wpływ postępowania układowego na późniejszą upadłość dłużnika, Pr. Sp. 1997, Nr 5
- J. *Gołaczyński*, Przeniesienie własności nieruchomości na zabezpieczenie, Rej. 1994, Nr 5
- J. *Gołaczyński*, Przewłaszczenie na zabezpieczenie, Warszawa 2004
- J. *Gołaczyński*, Przewłaszczenie ruchomości na zabezpieczenie, Rej. 1995, Nr 1
- P. *Grabowski*, Przelew wierzytelności przyszłych, MoP 2000, Nr 9
- W. *Grzybowski*, [w:] W. *Czachórski* (red.), System Prawa Cywilnego, t. 1, Część ogólna, Wrocław 1974
- S. *Gurgul*, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2005
- S. *Gurgul*, Prawo upadłościowe i układowe. Komentarz, Warszawa 2000

- S. Gurgul, Układ w postępowaniu upadłościowym, MoP 2007, Nr 2
- S. Gurgul, Zgłoszenie i zaspokojenie wierzytelności alimentacyjnych w postępowaniu upadłościowym i układowym, PS 2002, Nr 11-12
- M. Gutowski, Umowa opcji, Kraków 2003
- J. Gwiadomorski, „Alimentacyjny” obowiązek między małżonkami, Warszawa 1970
- H. Hess, Insolvenzrecht. Großkommentar in drei Bänden, Band I, Kommentar §§ 1-112 InsO, Heidelberg 2007
- A. Hrycaj, Odpowiedzialność syndyka masy upadłości, Pr. Sp. 2003, Nr 9
- A. Hrycaj, Wstępne zgromadzenie wierzycieli w postępowaniu upadłościowym, Pr. Sp. 2004, Nr 5
- J. Ignatowicz, Prawo rodzinne. Zarys wykładu, Warszawa 1998
- A. Jakubecki, Glosa do uchwały SN z 11.10.2003 r., III CZP 53/03, OSNC 2004, Nr 11, MoP 2004, Nr 18
- A. Jakubecki, J. Mojak, E. Niezbecka, Prawne zabezpieczenie kredytów, Lublin 1996
- A. Jakubecki, Prawo upadłościowe i naprawcze ze skorowidzem, Kraków 2003
- A. Jakubecki, F. Zedler, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Kraków 2006
- P. Janda, Skutki ogłoszenia upadłości dla umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie, MoP 2003, Nr 17
- P. Janda, Wyłączenia z masy upadłości – podobieństwa i różnice nowego i starego prawa upadłościowego, Pr. Sp. 2003, Nr 5
- P. Janda, Zaspokojenie roszczeń wierzycieli jako cel postępowania upadłościowego, PiP 2005, z. 10
- J. Jankowski, Przebieg postępowania egzekucyjnego, upadłościowego i układowego. Struktura postępowań w ujęciu dynamicznym, Kraków 1999
- A. Jarocho, I. Pietrzak, M. Sachajko, Charakter prawny nadzorca sądowego w świetle przepisów prawa upadłościowego, Pr. Sp. 2005, Nr 9
- A. Jarocho, I. Pietrzak, M. Sachajko, Analiza porównawcza instytucji nadzorca sądowego, syndyka masy upadłości i zarządcy przymusowego przedsiębiorstwa, Pr. Sp. 2005, Nr 10
- A. Jarocho, I. Pietrzak, Zaspokojenie wierzycieli przez przejęcie majątku upadłego, Pr. Sp. 2006, Nr 5
- M. Jasińska, Skarga pauliańska. Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika. Art. 527-534 KC. Komentarz, Warszawa 2004
- A. Kappes, Wybrane problemy stosowania zabezpieczeń wierzytelności na zbiorze rzeczy o zmiennym składzie, Pal. 1995, Nr 5-6

- A. Karolak, Konwersja wierzytelności na udziały w spółce z o.o., Prawo Przedsiębiorcy 2006, Nr 2
- A. Kędzierska-Cieślak, Powiernictwo. Próba określenia konstrukcji prawnej, PiP 1977, z. 8-9
- T. Kohorewicz, Postępowanie układowe jako instrument naprawczy (wątpliwości na tle stosowania), Pr. Sp. 2000, Nr 3
- J. Korzonek, Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym. Komentarz, Kraków 1935 (przedruk Wrocław 1992)
- O. Kowalewski, R.L. Kwaśnicki, Tysiące „ustawowych bankrutów” – uwagi na tle Prawa upadłościowego i naprawczego odnośnie do terminu „niewypłacalność”, MoP 2007, Nr 20
- J. Kruczalak-Jankowska, Zdolność upadłościowa i podstawy ogłoszenia upadłości w projekcie zmian prawa upadłościowego i naprawczego, PPH 2007, Nr 1
- H.-G. Landfermann, Najważniejsze problemy reformy niemieckiego prawa o niewypłacalności, [w:] J. Brol (red.), Niemieckie Prawo insolwencyjne, Warszawa 1996
- G. Lauter, Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym. Komentarz, Warszawa 1935
- M. Litwińska, Glosa do wyroku SN z 12.5.1998 r., II CKN 745/97, OSNC 1999, Nr 1, poz. 9, PPH 1999, Nr 8
- R. Longchamps de Bèrier, Polskie prawo cywilne. Zobowiązania, Poznań 1999
- E. Łętowska, Podstawy prawa cywilnego, Warszawa 1997
- E. Majwald-Lasota, Przewłaszczenie nieruchomości na zabezpieczenie, Rej. 2003, Nr 3
- W. Michalewicz, Obligatoryjne składniki propozycji układowych, R. Pr. 1995, Nr 4
- Z. Miczek, Glosa do uchwały SN z 4.3.2005 r., III CZP 95/04, OSNC 2006, Nr 2, poz. 25, Glosa 2006, Nr 3
- Z. Miczek, Sytuacja prawna wierzyciela niepieniężnego w postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu, PPH 2005, Nr 4
- J. Mojak, Obrót wierzytelnościami, Warszawa 2004
- J. Mojak, Obrót wierzytelnościami. Podstawowe zagadnienia prawne, Lublin 1998
- P. Nazarewicz, Układ w postępowaniu upadłościowym (I), PPH 1994, Nr 1
- P. Nazarewicz, Układ w postępowaniu upadłościowym (II), PPH 1994, Nr 2
- E. Niezbecka, A. Jakubecki, J. Mojak, Prawne zabezpieczenie wierzytelności bankowych, Kraków 2000
- K. Oplustil, Wierzytelność wobec spółki kapitałowej jako przedmiot potrącenia i konwersji, PPH 2002, Nr 2

- R. Pabis*, Spór o zakres zabezpieczenia majątku upadającego dłużnika, Pr. Sp. 2006, Nr 3
- J. Pałys*, Lista wierzytelności w postępowaniu układowym, MoP 2001, Nr 24
- G. Pape, W. Uhlenbruck*, Insolvenzrecht, Monachium 2002
- D. Pawłyszczke*, Postępowanie układowe – skutki prawne dla wierzycieli, PPH 1994, Nr 1
- M. Pazdan*, Przelew wierzytelności na zabezpieczenie, KPP 2002, Nr 1
- M. Pazdan*, Przewłaszczenie na zabezpieczenie, Rej. 1994, Nr 1
- J.S. Petraniuk*, Upadłość i jej podstawy w prawie upadłościowym i naprawczym, PPH 2003, Nr 12
- K. Piasecki*, Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym. Komentarz, Bydgoszcz 1992
- K. Piasecki*, Ustawa – Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2004
- K. Pietrzykowski* (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, t. 1, Warszawa 2004
- K. Pietrzykowski* (red.), Kodeks cywilny. Komentarz do artykułów 1–449¹¹, t. 1, Warszawa 2008
- J. Pisuliński*, Glosa do wyroku SN z 8.3.2002 r., III CKN 748/00, OSP 2003, Nr 3, poz. 37
- P. Pogonowski*, Dopuszczalność zażalenia w postępowaniu upadłościowym, PPH 2005, Nr 12
- P. Pogonowski*, Potrącenie w prawie upadłościowym (Wybrane problemy nowej regulacji na tle dotychczasowego orzecznictwa i poglądów doktryny), Pr. Sp. 2004, Nr 1
- P. Pogonowski*, Zdolność układowa według polskiego prawa o postępowaniu układowym, Pr. Sp. 1999, Nr 2
- M. Pyziak-Szafnicka*, Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika, Warszawa 1995
- M. Pyziak-Szafnicka*, Potrącenie w prawie cywilnym, Kraków 2002
- M. Pyziak-Szafnicka*, Uznanie długu, Łódź 1995
- W. Pyziół, A. Szumański, I. Weiss*, Prawo Spółek, Bydgoszcz–Kraków 2003
- Z. Radwański* (red.), System Prawa Prywatnego, t. II, Prawo cywilne – część ogólna, Warszawa 2002
- Z. Radwański*, Prawo cywilne – część ogólna, Warszawa 1999
- S. Rudnicki*, Hipoteka, zastaw i przewłaszczenie, Poznań–Kluczbork 1999
- S. Rudnicki*, Zabezpieczenie majątkowe wierzytelności pieniężnych, Zielona Góra 1993
- M. Rytwińska*, Przelew wierzytelności na zabezpieczenie, Warszawa 2007
- W. Schiessler*, Der Insolvenzplan, Gieseking 1997